

NIEMAN®
RAADGEVENDE INGENIEURS

In gesprek met Peter Kuindersma over

De R-ladder voor circulariteit

9 juli 2026

Wat betekent de R-ladder concreet in de praktijk?

De R-ladder helpt om al in de ontwerpfase na te denken over het gebruik van materialen en grondstoffen. Niet door direct te kijken naar recycling, maar door eerst de vraag te stellen: hebben we dit product of materiaal eigenlijk wel nodig?

Daarmee is de R-ladder geen afvinklijst, maar een hulpmiddel om ontwerpkeuzes te onderbouwen. Kunnen we met minder materiaal hetzelfde bereiken? Kunnen onderdelen later worden vervangen, hergebruikt of losgemaakt? En ontwerpen we voor de technische of juist de biologische kringloop?

Circulariteit begint daarmee niet aan het einde van de levensduur van een gebouw, maar bij de eerste ontwerpkeuzes.

Waar wordt circulariteit nog vaak onderschat?

Circulariteit wordt nog regelmatig gelijkgesteld aan recycling. Terwijl recycling juist één van de laatste strategieën op de R-ladder is.

De grootste winst wordt vaak eerder in het proces behaald: door minder materialen toe te passen, bestaande producten langer te gebruiken of gebouwen zo te ontwerpen dat onderdelen later eenvoudig kunnen worden aangepast of hergebruikt.

Daarnaast wordt circulariteit nog te vaak als een afzonderlijk thema benaderd. In de praktijk raakt het juist constructie, bouwfysica, installatietechniek, brandveiligheid, onderhoud en losmaakbaarheid. Die onderwerpen beïnvloeden elkaar voortdurend en vragen om een integrale afweging. →

Binnen de Nieman Groep komt dat mooi samen. Collega's van Ingenii Bouwinnovatie ontwikkelen kennis en praktische hulpmiddelen rondom circulariteit en losmaakbaarheid. Collega's van Nieman Raadgevende Ingenieurs brengen die kennis vervolgens tot leven in ontwerp- en adviesprojecten, waar circulariteit integraal wordt verbonden met onder meer bouwfysica, installatietechniek, brandveiligheid en comfort.

Hoe helpt Nieman om hier het verschil te maken?

- ✓ We brengen circulariteit al vroeg in het ontwerpproces in. Zo kunnen materiaalgebruik, losmaakbaarheid en toekomstig hergebruik vanaf het begin worden meegewogen.
- ✓ Binnen de Nieman Groep ontwikkelen én delen we kennis. Collega's van Ingenii Bouwinnovatie en Nieman Raadgevende Ingenieurs werken regelmatig samen aan nieuwe inzichten, methodieken en praktische hulpmiddelen rondom circulariteit en losmaakbaarheid. Die kennis passen we vervolgens direct toe in onze projecten. →

- ✓ Peter Kuindersma (Ingenii Bouwinnovatie) leverde als werkgroepentrekker en (hoofd)auteur een belangrijke bijdrage aan de '**Leidraad Losmaakbaar Detailleren**' (Platform CB'23) en de '**Catalogus Losmaakbaar Detailleren**' (Lente-akkoord 2.0). Daarnaast ontwikkelde Ingenii onder meer het '**Stappenplan Circulair Detailleren**' en de '**Whitepaper Circulair Slopen**'.

Deze kennis vormt een belangrijke basis voor de circulaire adviezen die we binnen de Nieman Groep uitbrengen.

Meer weten over de R-ladder en wat wij kunnen betekenen in een project?

Neem contact op met Peter!

085 - 026 16 90

p.kuindersma@ingeniibouwinnovatie.nl

Peter Kuindersma

Directeur en innovator bij Ingenii Bouwinnovatie